

ผลงานวิจัย

RESEARCH

ผลงานทางวิชาการ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลงานทางวิชาการ ของอาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

Academic Publications and their Related Factors of Nursing Instructors in
School of Nursing, Rangsit University

ดร.มนสมรณ วิฑูรเมธา อรทัย เจริญทิพย์สกุล
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต จังหวัดปทุมธานี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย เพื่อศึกษาผลงานทางวิชาการและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลงานทางวิชาการของอาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต กลุ่มตัวอย่างเป็นอาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์จำนวน 20 คน ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2548 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามประกอบด้วยข้อมูลส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการทำงาน และแบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ต่อบรรยากาศระบบสนับสนุนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติบรรยาย และไค-สแควร์

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลงานทางวิชาการของอาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ร้อยละ 50 เป็นเอกสารประกอบการสอนมีการเผยแพร่ภายในและภายนอกคณะพยาบาลศาสตร์ร้อยละ 80 ร้อยละ 45 ของอาจารย์มีงานวิจัยที่ทำจำนวน 1-5 เรื่อง อาจารย์ยังไม่มีบทความทางวิชาการร้อยละ 60 และยังไม่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการทำผลงานทางวิชาการร้อยละ 65 และครึ่งหนึ่งของอาจารย์ ได้รับข้อมูลการทำผลงานทางวิชาการจากคณะและมหาวิทยาลัย ความคิดเห็นของอาจารย์ต่อบรรยากาศระบบสนับสนุนต่อการทำผลงานทางวิชาการ ปัจจัยทางด้านบุคคล ด้านคณะและด้านมหาวิทยาลัย

อยู่ในระดับดีมาก ส่วนปัจจัยด้านกลุ่มวิชาอยู่ในระดับปานกลาง

2. อายุ และระดับการศึกษาของอาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ มีความสัมพันธ์กับการผลิตผลงานทางวิชาการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ระยะเวลาของการเป็นอาจารย์ และระดับหลักสูตรที่สอนมีความสัมพันธ์กับผลงานทางวิชาการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ระบบสนับสนุนด้านบุคคล ด้านกลุ่มวิชา ด้านคณะและด้านมหาวิทยาลัย ไม่มีความสัมพันธ์กับผลงานทางวิชาการของอาจารย์

คำสำคัญ: ผลงานทางวิชาการ, ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์, อาจารย์พยาบาล

ABSTRACT

The purposes of this descriptive research were to study academic publications and to examine the relationship between personal factors, working factors, supportive factors, and academic publications of nursing instructors in School of Nursing, Rangsit University. The sample consisted of 20 nursing instructors who were working during the academic year of 2005. The research instruments used to collect data were the questionnaires regarding personal fac-

tors, working factors, supportive factors, and the nursing instructors' opinion of academic publications. The content validity of the instruments was confirmed by the panel of experts. Data were analyzed by using descriptive statistics and Chi-Square.

The major findings were as follows:

1. Fifty percent of academic publications of nursing instructors were handouts mostly distributed both within and outside School of Nursing. Forty-five percent of nursing instructors had 1-5 research papers and sixty percent and sixty-five percent of nursing instructors had no experience in academic article and academic publications training respectively. However, half of them received academic publications information from the School of Nursing, and Rangsit University. The opinion relating to supportive factors, especially personal factors, school of nursing factors, and university factors were at a high level while that of the division factors were at a medium level.

2. There were significant relationships between age, education level, and academic publications at .05 level.

3. There were significant relationships between experiences in faculty, curriculum level taught and academic publications at .05 level.

4. The personal factors, school of nursing factors, and the university factors had no significant relationships with academic publications.

Keywords: Academic Publications, Related factors, Nursing instructors

บทนำ

การพัฒนาอาจารย์มีความสำคัญต่อคุณภาพของสถาบันการศึกษา โดยเป็นหนึ่งในองค์ประกอบประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยเป็นเกณฑ์แห่งคุณภาพทางด้านคณาจารย์และบุคลากรที่สถาบันต้องมีคณาจารย์และบุคลากรที่เปี่ยมด้วยคุณสมบัติที่เหมาะสม เปี่ยมไปด้วยประสบการณ์และการทำงานให้เป็นไปตามหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีแผนพัฒนาคณาจารย์ แผนสนับสนุนงานวิจัย รวมทั้งแผนงานพัฒนาสถาบันให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542) สอดคล้องกับกลยุทธ์การปฏิรูปกระบวนการการเรียนรู้ในระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับผู้สอนที่มุ่งเน้นการกำหนดภาระงานที่เหมาะสมและชัดเจน ทางด้านการสอน การวิจัย การให้บริการทางวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และส่งเสริมให้อาจารย์ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนที่จัดสรรงบประมาณสนับสนุน ตลอดจนอำนวยความสะดวกรวมทั้งจัดหามาตรการที่จะช่วยกระตุ้นจูงใจในการดำเนินการวิจัย (พันธุ์ศักดิ์ พลสารมัย, วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา และ ทิพย์รัตน์ สีเพชรเหลือง, 2543)

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต เป็นสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่งที่ผลิตบัณฑิตทางการพยาบาลที่มีคุณภาพ และอาจารย์ที่เป็นกลไกสำคัญต่อการผลิตบัณฑิตพยาบาล ย่อมต้องได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพ เพื่อเสริมสร้างการจัดการศึกษาพยาบาลได้อย่างมีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีจรรยาบรรณของอาจารย์ เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา และเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ มหาวิทยาลัยรังสิตได้กำหนดจรรยาบรรณคณาจารย์มหาวิทยาลัยรังสิต พ.ศ.2549 ที่สำคัญด้านการพัฒนาอาจารย์คือ อาจารย์พึงหมั่น

ศึกษา ค้นคว้า ติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ และทักษะในการถ่ายทอดความรู้ให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง อาจารย์พึงเป็นนักวิจัยที่มีจรรยาบรรณ นักวิจัยตามข้อกำหนดของคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ อาจารย์พึงปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพแต่ละสาขาวิชา การปฏิบัติต่อเพื่อนร่วมงานเยี่ยงกัลยาณมิตร ช่วยเหลือ ส่งเสริม เกื้อกูลซึ่งกันและกัน และอาจารย์พึงปฏิบัติด้วยความรับผิดชอบต่อองค์กร สังคม ศาสนาและประเทศชาติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Elliott (1989) ที่พบว่าโรงเรียนพยาบาลที่ติดอันดับของการจัดอันดับมีประสิทธิภาพของการพัฒนานักศึกษาด้านวิชาการคือ มีการพัฒนาอาจารย์มากกว่าโรงเรียนพยาบาลที่ไม่ติดการจัดอันดับ

ส่วนใหญ่การพัฒนาอาจารย์เป็นไปตามแผนพัฒนา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต แต่มีประเด็นการทำผลงานทางวิชาการของอาจารย์ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำวิจัยได้สำเร็จตามเวลา และการทำผลงานทางวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ นันทา คุณรัตติกาล และปัทมา คงขุนทด (2548) ที่ศึกษารูปแบบอาจารย์พยาบาลที่พึงประสงค์ของวิทยาลัยพยาบาล ในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก สำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่า คุณลักษณะและการปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ของอาจารย์พยาบาล มีความเห็นอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับได้แก่ ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล บทบาทหน้าที่ด้านการสอน คุณลักษณะด้านวิชาการ บทบาทหน้าที่ด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและความเป็นประชาธิปไตย และบทบาทหน้าที่ด้านบริการวิชาการแก่สังคม ส่วนบทบาทหน้าที่ด้านการผลิตผลงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง และสาเหตุที่อาจารย์พยาบาลมีปัญหาการทำวิจัยคือ ไม่มีเวลาทำวิจัยเพราะมีภาระงานมาก ไม่มีเวลาทำวิจัยต่อเนื่อง และมีเวลาในการทำวิจัยจำกัด

โดยเฉพาะอาจารย์พยาบาลที่มีตำแหน่งหัวหน้างาน และอาจารย์ประจำ (ศุภิสรา สุวรรณชาติ, จิตสตา ศรีสารคาม และอภิญา หนูภักดี, 2549)

ผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญดังกล่าว จึงสนใจที่จะศึกษาผลงานทางวิชาการและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลงานทางวิชาการของอาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต โดยวิเคราะห์สถานการณ์ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการทำผลงานวิชาการของอาจารย์พยาบาลให้มีคุณภาพทางวิชาการ อันจะส่งผลดีต่อการพัฒนาการเรียนการสอนและการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตของสถาบันและวิชาชีพทางการพยาบาลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาสถานการณ์การทำผลงานทางวิชาการของอาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต
2. ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลงานทางวิชาการของอาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ อาจารย์พยาบาล จำนวน 30 คน ของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2548 กลุ่มตัวอย่าง เป็นอาจารย์คณะพยาบาลที่ได้รับแบบสอบถามจำนวน 24 คน และตอบแบบสอบถามครบถ้วนจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้ศึกษาเฉพาะการพัฒนาผลงานวิชาการด้านเอกสารคำสอน บทความทางวิชาการ และผลงานวิจัย ไม่ครอบคลุมสิ่งประดิษฐ์อื่น

นิยามคำศัพท์เฉพาะ

ผลงานทางวิชาการ หมายถึง เอกสารที่ใช้ในการขอตำแหน่งทางวิชาการในระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประกอบด้วย เอกสารคำสอน ผลงานวิจัย และบทความทางวิชาการ

อาจารย์ หมายถึง อาจารย์พยาบาลที่เป็นอาจารย์ประจำสอนในกลุ่มวิชาการพยาบาลสตรี และเด็ก กลุ่มวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ และกลุ่มวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนและจิตเวช คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

มหาวิทยาลัยรังสิต จำนวน 4 ข้อ รวมทั้งหมด 25 ข้อ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป และแบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ต่อด้านระบบสนับสนุน การทำผลงานทางวิชาการ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และนำแบบสอบถาม ทั้งหมดไปตรวจสอบความเชื่อมั่นชนิดความสอดคล้องภายใน (Internal consistency reliability) ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาคเท่ากับ .79

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป โดยสอบถามเกี่ยวกับเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ประสบการณ์การเป็นอาจารย์ ตำแหน่งงาน กลุ่มวิชาที่ปฏิบัติงาน ภาระงานสอนต่อปีภาค ทฤษฎีและภาคปฏิบัติ การจัดทำเอกสารทางวิชาการ การทำผลงานวิจัย การเขียนบทความ และการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการทำผลงานทางวิชาการ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ต่อการทำผลงานทางวิชาการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแยกเป็นปัจจัยทั้งหมด 4 ด้าน คือ ด้านบุคคล จำนวน 10 ข้อ ด้านกลุ่มวิชา จำนวน 2 ข้อ ด้านคณะพยาบาลศาสตร์ จำนวน 9 ข้อ และด้าน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. สำรวจความต้องการการทำผลงานทางวิชาการของอาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต เพื่อทราบข้อมูลเบื้องต้นถึงความต้องการ ปัญหา อุปสรรคการทำผลงานทางวิชาการ และเป็นแนวทางในการพัฒนาแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการทำผลงานทางวิชาการของอาจารย์ รวมทั้งเป็นข้อมูลสำคัญที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาอาจารย์

2. แจกแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป และแบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ต่อปัจจัยด้านระบบสนับสนุนการทำผลงานทางวิชาการให้กับอาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์โดยโปรแกรม SPSS (Statistical Package for Social Sciences) ดังนี้

1. ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง ด้านปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านการทำงาน ใช้สถิติเชิงพรรณนา โดยแสดงค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ความคิดเห็นของอาจารย์ต่อปัจจัยด้านระบบสนับสนุนการทำผลงานทางวิชาการโดยรวม และเป็นรายด้าน ใช้สถิติเชิงพรรณนา โดยแสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. ผลงานทางวิชาการด้าน เอกสารประกอบการสอน/ เอกสารคำสอน/ หนังสือ/ ตำรา งานวิจัย และบทความทางวิชาการที่ตีพิมพ์เผยแพร่ ใช้สถิติเชิงพรรณนา โดยแสดงค่าความถี่ และร้อยละ

4. การศึกษาหาความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการทำงาน และปัจจัยด้านสนับสนุนกับผลงานทางวิชาการของอาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต วิเคราะห์โดยใช้สถิติไค-สแควร์ (Chi - Square Test)

ผลการวิจัยและวิจารณ์

ผลการวิจัย

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างเป็นอาจารย์ประจำของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิตทั้งหมดเป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 36.5 ปี ประมาณครึ่งหนึ่งของอาจารย์มีสถานภาพโสด และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท (55%)

ปัจจัยด้านการทำงานของอาจารย์ พบว่าส่วนใหญ่ปฏิบัติงานเป็นอาจารย์ประจำ (80%) สังกัดกลุ่มวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ (60%) ระยะเวลาการทำงานเป็นอาจารย์อยู่ในช่วง 5 ปีมากที่สุด (55%) เฉลี่ย 7 ปี 2 เดือน อาจารย์ส่วนใหญ่สอนในระดับปริญญาตรี (75%) อาจารย์มีจำนวนเรื่องที่สอนภาคทฤษฎี 5 เรื่อง (60%) เฉลี่ย 4.85 เรื่อง ชั่วโมงสอนภาคทฤษฎี 15 ชั่วโมงต่อปี (60%) เฉลี่ย 9.98 ชั่วโมง และชั่วโมงสอนภาคปฏิบัติ 3 หน่วยภาระงาน:216 ชั่วโมง (70%) เฉลี่ย 204 ชั่วโมง

ความคิดเห็นของอาจารย์ต่อปัจจัยด้านระบบสนับสนุน พบว่า ปัจจัยด้านบุคคล ด้านคณะและด้านมหาวิทยาลัย อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ = 4.14, 3.72, 4.65 ตามลำดับ) ส่วนปัจจัยด้านกลุ่มวิชาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.35)

ผลงานทางวิชาการของอาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

อาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ส่วนใหญ่มีการจัดทำเอกสารเพื่อประกอบการสอนในภาคทฤษฎี (75%) โดยเฉพาะในรูปของเอกสารประกอบการสอน (50 %) และมีการเผยแพร่ทั้งในและนอกสถาบัน(80%) นอกจากนั้นส่วนใหญ่อาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ได้มีการจัดทำผลงาน

วิจัยแล้วถึง 60 % แต่ยังมีบางส่วนที่ยังไม่มีผลงานวิจัย (40%) สำหรับการจัดทำบทความทางวิชาการส่วนใหญ่ยังไม่มีการตีพิมพ์ทั้งภายในและภายนอกประเทศ (60%) และพบว่า อาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ส่วนใหญ่ยังไม่เคยได้รับการอบรมในเรื่องของการทำผลงานทางวิชาการ (65%) ตลอดจนการได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการอบรมในการทำผลงานทางวิชาการนั้น จะได้รับข้อมูลมาจากคณะพยาบาลศาสตร์และมหาวิทยาลัยรังสิตมากที่สุด (50%)

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการทำผลงานทางวิชาการของอาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

ปัจจัยด้านบุคคล พบว่า อายุ และระดับการศึกษาของอาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ มีความสัมพันธ์กับผลงานทางวิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับผลงานทางวิชาการของอาจารย์พบว่า ระยะเวลาของการเป็นอาจารย์และระดับหลักสูตรที่สอน มีความสัมพันธ์กับผลงานทางวิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปัจจัยด้านระบบสนับสนุนกับผลงานทางวิชาการของอาจารย์ พบว่า ระบบสนับสนุนด้านบุคคล ด้านกลุ่มวิชา ด้านคณะและด้านมหาวิทยาลัย ไม่มีความสัมพันธ์กับผลงานทางวิชาการของอาจารย์

วิจารณ์ผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า อาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต มากกว่าครึ่งหนึ่งมีคุณวุฒิปริญญาโท มีผลงานวิชาการ ส่วนใหญ่ด้านเอกสารประกอบการสอน มีการเผยแพร่ภายในและภายนอกสถาบัน อายุ ระดับการศึกษาของอาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์มีความสัมพันธ์กับผลงานวิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อธิบายได้ว่าอาจารย์ที่มีอายุมากขึ้น มีระยะเวลาการทำงานมานาน มีความรู้และประสบการณ์การทำงานมากขึ้น ทำให้มีการเขียนเอกสารประกอบการสอน เอกสารคำสอนหนังสือ ตำรา มากขึ้น ย่อมสร้างสมผลงานวิชาการทั้งการเขียนบทความวิชาการและงานวิจัยเพิ่มขึ้นตามลำดับ

อีกทั้งการทำวิจัยต้องมีการสืบค้น การเขียนผลการวิจัยทำเป็นรูปเล่มวิจัย และบทความวิจัย จึงส่งเสริมให้อาจารย์มีความชำนาญในการทำผลงานวิชาการ ในขณะที่อาจารย์ที่มีอายุและประสบการณ์การทำงานน้อย ยังขาดความรู้และความเข้าใจในการเขียนบทความวิชาการ และงานวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Telban (1995) พบว่า ประสบการณ์การทำงานเป็นอาจารย์ มีอิทธิพลต่อคุณค่าในวิชาชีพอาจารย์พยาบาลในแง่ของการทำกิจกรรมทางวิชาการของอาจารย์ และอาจารย์ที่มีอายุมากกว่า 39 ปี มีความเครียดในบทบาทอาจารย์ลดลง และจากการศึกษาของ Spencer (1998) ที่พบว่า อาจารย์ใหม่ที่ได้รับเข้ามาทำงานในองค์กรไม่ได้รับการเตรียมความพร้อมในบทบาททางวิชาการ จึงไม่มีประสบการณ์ในการเป็นอาจารย์พยาบาลทางวิชาการในมหาวิทยาลัย และสอดคล้องกับการศึกษาของนันทา คุณรัตติกาล และปัทมา คงขุนทด (2548) พบว่า อาจารย์พยาบาลมีระดับการศึกษาอย่างน้อยระดับปริญญาโท มีคุณลักษณะด้านวิชาการอยู่ในระดับดี และมีความ

คิดเห็นว่าการผลิต และการพัฒนาผลงานทางวิชาการเป็นสิ่งที่แสดงถึงคุณลักษณะทางวิชาการ มีความสำคัญที่จำเป็นต้องทำในฐานะอาจารย์พยาบาลอยู่ในระดับมาก และปัจจัยที่เอื้อต่อการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเอกชน ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคคล คือ แรงจูงใจ เจตคติต่อการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ และการพัฒนาตนเอง และ ปัจจัยด้านองค์กร คือ วัฒนธรรมองค์กร ค่านิยมการทำงานของผู้บริหาร และมหาวิทยาลัย (ศรุตดา ชัยสุวรรณ, 2550)

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับผลงานทางวิชาการของอาจารย์คือ ระยะเวลาของการเป็นอาจารย์และระดับหลักสูตรที่สอน มีความสัมพันธ์กับผลงานทางวิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถอธิบายได้ว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนมาเป็นระยะเวลายาวนาน ย่อมมีประสบการณ์ความชำนาญในการสอนมากขึ้นตามลำดับ และมีการทำผลงานทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งคณะพยาบาลศาสตร์ได้เปิดการเรียนการสอนในหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต ตั้งแต่ปีการศึกษา 2545 เป็นต้นมา อาจารย์ส่วนใหญ่ที่สอนในหลักสูตรนี้มีระยะเวลาการเป็นอาจารย์มากกว่า 10 ปี และมีคุณวุฒิปริญญาเอก ยิ่งทำให้อาจารย์มีประสบการณ์ในการสอนเพิ่มขึ้น รวมทั้งต้องมีการทำเอกสารการสอน บทความวิชาการ และการวิจัย ถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นของการสอนระดับบัณฑิตศึกษา มีประเด็นที่น่าสนใจที่ได้จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ยังมีอาจารย์พยาบาลประมาณ 40% ยังไม่มีผลงานวิจัย และยังไม่มีความวิชาการที่ตีพิมพ์เผยแพร่ถึง 60% สามารถอธิบายได้ว่าการทำวิจัยต้องอาศัยระยะเวลาในการศึกษาค้นคว้า และทำงานจริงอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีทักษะการทำวิจัยจะช่วยให้งานวิจัยเสร็จทันเวลา ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ปัญหาการทำงานวิจัย

ของอาจารย์ คือ ขาดทักษะการทำวิจัย ไม่มีเวลาทำวิจัยเพราะมีภาระงานมาก ไม่มีเวลาทำวิจัยต่อเนื่อง ระยะเวลาทำวิจัยจำกัด (ศุภิสรา สุวรรณชาติ, จิตตาศรีสารคาม และอภิญา หนูภักดี, 2549; ศรุตดา ชัยสุวรรณ, 2550) นอกจากนี้การเขียนบทความวิชาการยังต้องอาศัยประสบการณ์การทำงาน เพื่อนำมาเป็นข้อมูล และต้องเป็นนักคิด นักวิเคราะห์ที่ดี มีความสามารถในการหาคำตอบเพื่อแก้ปัญหา และมีเทคนิควิธีที่ดีในการเขียน (นิตยา ประพุดติกิจ, 2550)

ถึงแม้ว่าปัจจัยสนับสนุนในด้านบุคคล กลุ่มวิชา คณะ และมหาวิทยาลัยจะไม่มีความสัมพันธ์กับการทำผลงานวิชาการของอาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ก็ตาม แต่ผู้วิจัยได้มีข้อสังเกตว่า ปัจจัยสนับสนุนด้านกลุ่มวิชาอยู่ในระดับปานกลาง โดยอาจารย์เห็นว่า การจัดสรรภาระงานของอาจารย์ในกลุ่มวิชามีความเหมาะสม ทางคณะควรจัดสรรเวลาให้อาจารย์ทำผลงานวิชาการ บรรยายภาคในคณะ และมีระบบกระตุ้น ติดตามการทำผลงานทางวิชาการและการได้รับการอบรม และการได้ข้อมูลการทำผลงานทางวิชาการของอาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ ยังอยู่ในเกณฑ์น้อยถึงร้อยละ 65 อาจส่งผลให้ผลงานทางวิชาการของอาจารย์มีจำนวนน้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทความวิชาการ และงานวิจัยมีเพียงร้อยละ 40 สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ ไพลิน นุกุลกิจ, กมลรัตน์ เทอร์เนอร์ และ วารีวรรณ ศิริวานิชย์ (2547) ซึ่งศึกษาติดตามประเมินผลการพัฒนาอาจารย์วิทยาลัย สังกัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่า อาจารย์ที่ได้รับการอบรมในด้านความรู้ในการทำวิจัย สามารถใช้ศักยภาพที่มีอยู่ได้อย่างเต็มที่ แต่มีอุปสรรคในการใช้ศักยภาพของอาจารย์ คือ มีภาระงานมากเกินไป และปัญหาการทำวิจัยของอาจารย์ประจำ คือ มีปัญหาด้านเวลาและการบริหารด้านเวลาอยู่ในระดับมาก โดยไม่มีเวลาทำวิจัยเพราะมีภาระงานมาก

ไม่มีเวลาทำวิจัยต่อเนื่อง และมีเวลาทำวิจัย จำกัด (ศุภิสรา สุวรรณชาติ จิตสดา ศรีสารคาม และ อภิญา หนูภักดี, 2549).

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ระดับคณะกรรมการจัดการอบรม เพื่อให้ อาจารย์ได้รับข้อมูลการทำผลงานทางวิชาการอย่างต่อเนื่องเป็นแนวทางผลิตผลงานวิชาการ และกระตุ้นให้อาจารย์เข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการต่อไป

2. ระดับกลุ่มวิชาควรจัดสรรอัตรากำลังให้เหมาะสมเพื่ออาจารย์จะได้มีเวลาในการผลิตเอกสารคำสอน การทำวิจัย และการเขียนบทความทางวิชาการ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำวิจัยสถาบันเพื่อติดตามผลการทำงานทางวิชาการของอาจารย์พยาบาลอย่างต่อเนื่อง

2. ควรทำการศึกษากิจการการทำผลงานทางวิชาการของอาจารย์พยาบาลในสังกัดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

3. เปรียบเทียบการทำผลงานทางวิชาการของอาจารย์พยาบาลระหว่างสถาบันอุดมศึกษาเอกชนกับสถาบันอุดมศึกษาสังกัดของรัฐ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องผลงานทางวิชาการ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลงานทางวิชาการของอาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือและความร่วมมืออย่างดีจากหลายฝ่าย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.อำภาพร นามวงศ์พรหม คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ที่ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะตลอดจนเป็นกำลังใจในการทำวิจัยสำเร็จลุล่วง ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตาริณี สุวภาพ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร มุลศาสตร์ และ ดร.น้ำอ้อย ภักดีวงศ์ ที่ได้กรุณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ดร.हररा सुखल และอาจารย์ของวิทยาลัยมิชชันทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการทดสอบเครื่องมือวิจัย

ขอขอบคุณคณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิตทุกท่านที่ได้สละเวลาให้ข้อมูลในการทำวิจัยในครั้งนี้

และสุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณศูนย์สนับสนุนและพัฒนาการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยรังสิต ที่ได้ให้ทุนสนับสนุนในการทำวิจัย จนการวิจัยนี้สำเร็จตามเป้าหมายที่สมบูรณ์

เอกสารอ้างอิง

- คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต. (2548). แผนดำเนินงานคณะพยาบาลศาสตร์ 2548-2549.
นนทบุรี : คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต.
- งานตำแหน่งทางวิชาการ สำนักงานมาตรฐานวิชาการ มหาวิทยาลัยรังสิต.(2548). คู่มือการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ. เอกสารอัดสำเนา.
- นิตยา ประพตกิจ. (2550). การเขียนบทความทางวิชาการ. [online] เข้าถึงได้จาก <http://km.pbru.ac.th/component/option,comfireboard/itemid,2/func,view/id,>
18 กุมภาพันธ์ 2551.
- นันทา คุณรัตน์ศิริ, รัตติกาล เกิดชื่น และปัทมาภรณ์ คงขุนทด. (2548). รูปแบบอาจารย์พยาบาลที่พึงประสงค์ของวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก สำนักปลัดกระทรวงกระทรวงสาธารณสุข.[online] เข้าถึงได้จาก <http://www/bcn.ac.th/research/research-2546.html>, 18 กุมภาพันธ์ 2551.
- พันธุ์ศักดิ์ พลสารัมย์, วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา และ ทิพย์รัตน์ สีเพชรเหลือง.(2543). รายงานการวิจัยเอกสารเรื่อง การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในระดับปริญญาตรี. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- ไพลิน นกุลกิจ, กมลรัตน์ เทอร์เนอร์ และวารีวรรณ ศิริวาณิชย์. (2547). การติดตามและการประเมินผลการพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัย สังกัดกระทรวงสาธารณสุข. [online] เข้าถึงได้จาก <http://www/bcn.ac.th/research/research-2546.html>, 18 กุมภาพันธ์ 2551.
- ศุภิสรา สุวรรณชาติ จิตสดา ศรีสารคาม และอภิญา หนูภักดี. (2549). ปัญหาอุปสรรคการทำวิจัยของอาจารย์ประจำ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี. [online] เข้าถึงได้จาก <http://www/bcn.ac.th/research/research-2546.html>, 18 กุมภาพันธ์ 2551.
- ศรุตฯ ชัยสุวรรณ. (2550). "ปัจจัยที่เอื้อต่อการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ใหม่มหาวิทยาลัยเอกชน". วารสารศึกษาศาสตร์ 18 (2) : 85-97.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2542). การประกันคุณภาพการอุดมศึกษาความสำเร็จของ AAA. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- Elliot, S.M. (1989). Variable associated with organizational effectiveness of school of Nursing. Proquest Dissertation And Thesis 1987. Section 0815,Part 0569. 105 pages; (D.N.S. dissertation).United States-Indiana: Indiana University School of Nursing; 1987. Publication Number: AAT 881457 [online] Available from : <http://proquest.umi.com/pqdweb?did=744227931&Fmt=2&clientId=79587&RQT=309&VName=PQD..> 25 January 2007.

Spancer, Patricia Ann. (1998). Organizational Socialization and Career Development of Nurse Faculty in the Higher Education Sector. Proquest Dissertation And Thesis 1997. Section 0423,Part 0350.(Ph.D. dissertation). Australia:University of New South Wales(Australia);1997. Publication Number: AAT 0598978. [online] Available from : <http://proquest.umi.com/pqdweb?did=736977001&Fmt=2&clientId=79587&RQT=309&VName=PQD..> 20 January 2007.

Telban,Sharon Grace.(1995). Professional values of nursing Faculty: An exploration of influencing factors. Proquest Dissertation And Thesis 1994. Section 0176,Part 0569 93 pages; (D.Ed. dissertation).United States-Pennsylvania: The Pennsylvania State University ;1994). Publication Number: AAT 9428218. <http://proquest.umi.com/pqdweb?did=7408685111&Fmt=2&clientId=79587&RQT=309&VName=PQD..> 20 January 2007.